

Q&A Vragen & antwoorden

Aanleiding van dit vraag- en antwoorddocument

De huur- en samenwerkingsovereenkomst tussen de stichting Vrienden van de Oldematen en Staatsbosbeheer loopt op 31 december 2024 ten einde. Helaas moeten wij als stichting Vrienden van de Oldematen, exploitant van het educatiecentrum de Veldschuur, besluiten om al onze nieuwe activiteiten op on-hold te zetten.

Het bestuur van de stichting heeft op dit moment geen overeenstemming kunnen bereiken met Staatsbosbeheer over de voortzetting van onze activiteiten in de Veldschuur vanaf 1 januari 2025. In dit document geven we antwoord op de onderstaande vragen.

Q&A Vragen & antwoorden

De vragen die we beantwoorden

Aanleiding van dit vraag- en antwoorddocument.....	1
De vragen die we beantwoorden	2
Hoe is de Veldschuur ontstaan?	3
Waar is de Veldschuur gevestigd?.....	3
Is de Veldschuur eigendom van de stichting?	3
Wat is de bestemming van de Veldschuur?	4
Waarom benoemen wij het ontstaan van de Veldschuur en de bestemming ?.....	4
Wat is de visie en missie van de stichting?.....	4
Hoe geven wij dit vorm?	5
Ontdekken.....	5
Ontmoeten.....	5
Ontspannen.....	6
Kan de stichting in het kort haar toekomstvisie omschrijven?	6
Waarom is jullie bestaansrecht (natuur)educatie?	6
Hoeveel lessen worden er afgenomen?	7
Met welke partijen werkt de Veldschuur samen?	8
Hoe is de samenwerking tussen de Veldschuur en Staatsbosbeheer?	9
Waarom samenwerking met Staatsbosbeheer?	9
Kunnen jullie inzage geven in de ontvangsten en uitgaven van de stichting?.....	10
Hoe verhouden zich de maatschappelijke waarden ten opzichte van de financiële waarden?	10
Waarom alle activiteiten op on-hold vanaf 1-1-2025?	10

Q&A Vragen & antwoorden

Hoe is de Veldschuur ontstaan?

Op 7 december 2000 is de Stichting Vrienden van de Oldematen (verder te noemen als "stichting" of VVO) opgericht. In 2005 heeft de stichting het initiatief genomen om in samenwerking met Staatsbosbeheer de Veldschuur op te richten. De gehele nieuwbouw van de Veldschuur is dankzij de stichting voor ten minste 85% gesubsidieerd uit bijdrages van Europese fondsen en de gemeenten Staphorst en Zwartewaterland. De gemeenten Staphorst en Zwartewaterland hebben destijds een bijdrage toegekend aan de stichting, onder voorwaarde dat Staatsbosbeheer de exploitatie voor haar rekening zou nemen en dat zij deze plek als werklocatie konden gebruiken. De Europese subsidie werd verstrekt op grond van de doelstelling van het project "herbouw van de Veldschuur Bid en Werk" met activiteitenontplooiing rond de thema's natuur, cultuur, historie en archeologie. Door inzet van de stichting en lokale betrokkenheid met behulp van vele vrijwilligers is het centrum volledig van de grond gekomen en voldoet het vanaf de ingebruikname aan bovengenoemde doelstelling.

Waar is de Veldschuur gevestigd?

De Veldschuur staat bij Hasselt, op het grondgebied van de gemeente Staphorst. Hier ligt het natuurgebied de Olde Maten. Dit gebied grenst weer aan Nationaal Park Weerribben-Wieden en de IJsseldelta. Onze locatie ligt op het kruispunt van de natuur uit de Kop van Overijssel, het Staphorsterveld, de hanzestad Hasselt en ook de gemeente Zwolle.

Is de Veldschuur eigendom van de stichting?

Nee, het is geen eigendom van de stichting. Hoewel de locatie Veldschuur volledig tot stand is gekomen dankzij de stichting is het géén eigendom. Doordat de Veldschuur is gebouwd op grond van Staatsbosbeheer - en er destijds geen opstal- of erfpachtrecht is gevestigd voor de stichting - is deze door natrekking eigendom geworden van Staatsbosbeheer. In combinatie met de inkrimping van de budgetten van Staatsbosbeheer voor onder andere educatie, is in 2015 overeenstemming bereikt over een huur- en samenwerkingsovereenkomst voor de duur van 10 jaar met als doel om de continuïteit van de Veldschuur te waarborgen. De stichting maakt gebruik van de begane grond van de Veldschuur. De verdieping van de Veldschuur en de hooiberg wordt gebruikt als kantoor- en werkruimte voor Staatsbosbeheer. Ook wordt er gebruik gemaakt van het omliggende terrein. Dit terrein wordt door onze vrijwilligers onderhouden.

Q&A Vragen & antwoorden

Wat is de bestemming van de Veldschuur?

Door de gemeente is de Veldschuur bestemd als Maatschappelijk-educatief, nader gespecificeerd als Centrum voor natuur- en cultuureducatie, dagrecreatie, voorzieningen ten behoeve van onderhoud en beheer sanitaire voorzieningen en aan de functie ondergeschikte horeca.

Waarom benoemen wij het ontstaan van de Veldschuur en de bestemming?

De initiatiefnemers van de Veldschuur hebben, dankzij subsidie, met een diepe innerlijke overtuiging deze Veldschuur gerealiseerd ten behoeve van toekomstige generaties van de (lokale) gemeenschap. Staatsbosbeheer en stichting hebben zich vanaf begin daaraan gecommitteerd. De stichting heeft te allen tijde gewerkt aan deze doelstellingen binnen de mogelijkheden die er waren. Het is vanaf de start tot nu gebleken dat de stichting de doelstelling met enthousiaste beheerders, vrijwilligers en bestuurders met succes kan invullen. Ook is de overtuiging van de stichting dat de doelstellingen nog steeds actueel zijn. Gezien alle ontwikkelingen in het landschap misschien nog wel meer noodzakelijk dan in 2005. Deze doelstelling kan alleen blijvend worden ingevuld indien zowel de stichting als Staatsbosbeheer (eigendom) zich ten volle committeren en vanuit deze uitgangspunten blijvend werken aan de toekomstbestendigheid van deze bestemming.

Wat is de visie en missie van de stichting?

De stichting is gevestigd in de Veldschuur heeft als missie het gebied de Olde Maten, maar ook de oevers van het Zwartewater, dichterbij het publiek te brengen. Ze wil dit doen door middel van educatie en voorlichting. In de praktijklessen wordt de verwevenheid van de natuur, cultuur en historie behandeld. De stichting VVO ziet dit als haar belangrijkste doelstelling. De uitvoering hiervan is mogelijk door de inzet van een grote diversiteit aan vrijwilligers die deze omgeving een warm hart toedragen.

Eén van de doelstellingen is het gebied de Olde Maten te maken tot een belangrijke uitloop- en uitwaaipelek voor de bewoners van de gemeenten Zwartewaterland, Staphorst en Zwolle. De Veldschuur vormt een toegangspoort tot het gebied met als belangrijkste pijlers natuur, regionale cultuurhistorie en duurzaamheid. Voor de streek heeft de Veldschuur een belangrijke “verhaalfunctie” als het gaat over het ontstaan en de ontwikkeling van de Olde Maten en draagt het bij aan een groeiend bewustzijn van het gegeven dat men een bijzonder gebied binnenstapt.

De stichting ziet het dan ook als een uitdaging om de Veldschuur in de nabije toekomst te ontwikkelen tot de zuidelijke toegangspoort voor het gebied de Olde Maten-Staphorsterveld en Nationaal park Wieden-Weerribben.

Q&A Vragen & antwoorden

De vraag naar mogelijkheden om te wandelen, fietsen, kanoën, joggen, vogels kijken en andere vormen van fauna- observatie in de Olde Maten is groeiend. De stichting wil een goede toegankelijkheid van het gebied voor de gebruiker koppelen aan een optimaal behoud van natuurwaarden.

Om het gebied van de Olde Maten te ontwikkelen voor de toekomst houdt de stichting zich actief bezig met haar leefomgeving. De stichting is één van de initiatiefnemers van de gebiedsalliantie Samenwerking Olde Maten (SOM). Naast de stichting nemen daar ook deel aan de Agrarische Natuurvereniging Horst en Maten (ANV), stichting Erfgoed Zwartewatersklooster en Staatsbosbeheer. Daarnaast is de stichting lid van de Gebiedscoöperatie IJsseldelta en ondersteund in initiatieven van Ontdek Staphorst. Ontdek Staphorst is een platform van en voor de Staphorster gemeenschap.

Hoe geven wij dit vorm?

De stichting wil samen met andere partijen het gebied de Olde Maten dichterbij het publiek brengen. We hebben drie pijlers:

- Het verleden: Ons gebied is historisch gezien van grote waarde. Ooit stond er een klooster en werd vanuit daar gewerkt aan het ontginnen van het gebied. Dit vormde de basis van het huidige Rouveen.
- De natuur: Hoewel het gebied al eeuwenlang cultuurland is, is het een uniek natuurgebied.
- Duurzaamheid: We willen onze leefomgeving duurzaam doorgeven aan de volgende generatie.

We willen deze speerpunten aandacht geven door educatie en voorlichting. Dit wordt uitgevoerd door enthousiaste inzet van professionals en vrijwilligers. Samen genieten we van ons gebied. We presenteren ons met ons motto 'Ontdekken | Ontmoeten | Ontspannen'.

Ontdekken

Onze omgeving kenmerkt zich door uitgestrekt laagveenlandschap met een kenmerkende historie, cultuur en bijzondere natuur. De hooilanden kenmerken zich door veel biodiversiteit. Daarnaast vinden vele dier- en vogelsoorten er een plek om te leven. En dat terwijl het gebied al eeuwenlang door mensen in cultuur gebracht is. Dit verhaal brengen we graag bij de mensen. Vanuit de Veldschuur valt er echt iets te ontdekken.

Ontmoeten

De behoefte aan echte ontmoetingen is groot. De invloed van de omgeving op echte ontmoetingen is groot. Dat maakt de Veldschuur een mooie plaats om elkaar eens te ontmoeten op een originele en inspirerende plaats. Bij ons vinden waardevolle ontmoetingen plaats. Er worden vergaderingen gehouden, lezingen gegeven, workshops gevolgd, feesten gevierd en zelfs huwelijken gesloten.

Q&A Vragen & antwoorden

Ontspannen

Vanuit de Veldschuur worden heel wat wandelingen gemaakt. Fietstrips worden er onderbroken en kinderen dwalen rond in de wilgenhut. En ook onze activiteitendagen bieden veel mensen een ontspannen moment.

Om een indruk te krijgen van onze activiteiten kunt u ook de sociale media raadplegen.

Kan de stichting in het kort haar toekomstvisie omschrijven?

Het geven van (natuur)educatie is en blijft de basis waar onze stichting haar bestaansrecht aan ontleent ten behoeve van toekomstige generaties. We werken daaraan, samen met onze enthousiaste vrijwilligers. Vanuit deze basis willen wij tevens een verbindende (sociale) schakel zijn op talrijke initiatieven die verband houden met de veranderingen in het toekomstige landschap. Door middel van openstelling en verhuur van de Veldschuur willen wij enerzijds de (lokale) gemeenschap laten genieten van deze prachtige locatie. Anderzijds is het één van de middelen (geen doel) om ons bestaansrecht te borgen in financiële zin.

Waarom is jullie bestaansrecht (natuur)educatie?

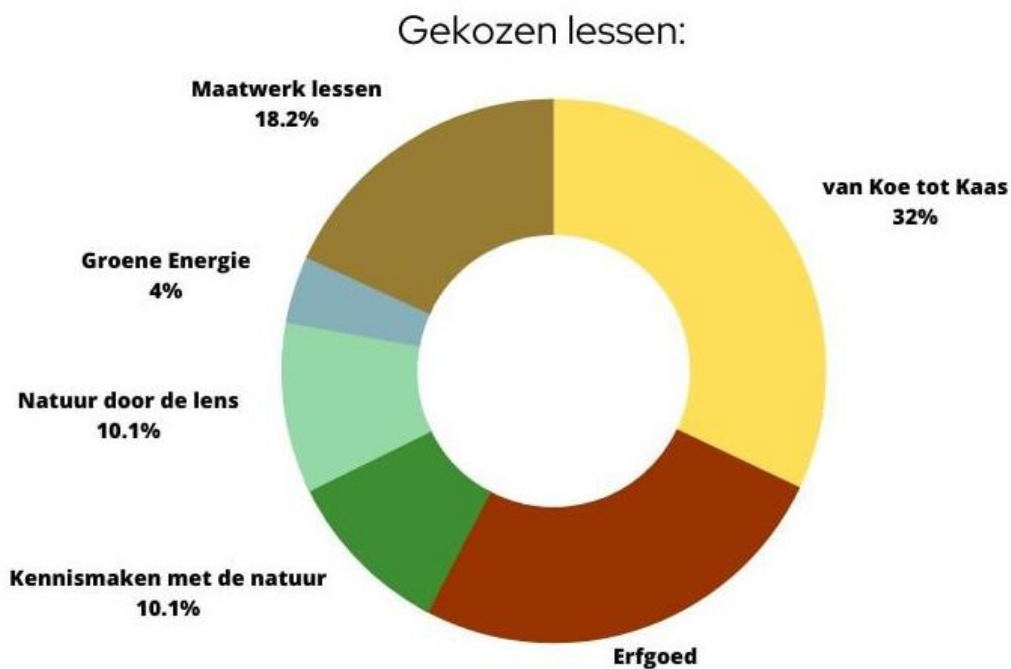
De stichting is een vrijwilligersorganisatie. Onze enthousiaste vrijwilligers hebben hart voor de natuur en cultuur en willen dit graag overdragen aan toekomstige generaties. Dit doen zij door het geven van educatie. Daarnaast willen we ons publiek laten verwonderen van het terrein om de Veldschuur en zorgen we voor verschillende publieksactiviteiten (Olde Maten event / Schaapscheren / Oogstfeest).

Q&A Vragen & antwoorden

Hoeveel lessen worden er afgenomen?

Onderstaand een overzicht van het aantal leerlingen van het schooljaar 2022/2023. Het eerste jaar volledige schoolseizoen na corona. De vraag naar onze lessen is groter dan onze capaciteit. Daarnaast is er de noodzaak een gedeelte van onze vrijwilligerscapaciteit in te zetten voor verhuur van de ruimte om de exploitatie dekkend te krijgen. Deze aantallen zijn slecht een klein deel van onze bezoekers gedurende het jaar. Wij organiseren ook kinder- en publieksactiviteiten. Ook organiseren wij lezingen waar volop belangstelling voor is.

In het schooljaar 2022/2023 hebben we
50 basisschoolklassen ontvangen
(1.074 leerlingen).

Q&A Vragen & antwoorden

Met welke partijen werkt de Veldschuur samen?

Onderwijsinstellingen

- Alle basisscholen van gemeente Zwartewaterland en Staphorst via het jaarlijkse cultuurprogramma.
- Initiatieven en projecten vanuit voortgezet onderwijs en beroepsonderwijs.

Partijen waar wij samenwerken voor lessen

- Rouveen Kaasspecialiteiten levert een bijdrage aan de lessen 'van koe tot kaas';
- De lessen 'Groene energie' kunnen plaatsvinden door steun van Kooiker Installatie.

Maatschappelijke organisaties

- Adullam (wekelijks komt er een groep deelnemers voor dagbesteding);
- Vrouwen van Nu (ontmoetingslocatie);
- Weidevogelvereniging Staphorstveld (bijeenkomsten en organiseren excursies);
- Hoogstambrigade
- Nacht van de nacht;
- NL doet;
- Stichting Erfgoed Zwartewatersklooster (bijeenkomsten);
- Grote diversiteit aan andere organisaties, zoals Leerhuis Zwartewaterland, jeugdclubs en ouderen uit het buitengebied.

Overkoepelende overlegorganen:

- Participatie in gemeentelijke projecten van gemeente Staphorst en Zwartewaterland;
- Samenwerking toeristische initiatieven vanuit hanzestad Hasselt;
- Lokale initiatieven vanuit zowel gemeente Staphorst en Zwartewaterland. Zoals de Oliebollenloop (loopgroep Zwartewater), Oranjevereniging (Euifeest);
- Gebiedscoöperatie IJsseldelta;
- Gebiedsalliantie samenwerking Olde Maten;
- Platform Ontdek Staphorst.

Q&A Vragen & antwoorden

Hoe is de samenwerking tussen de Veldschuur en Staatsbosbeheer?

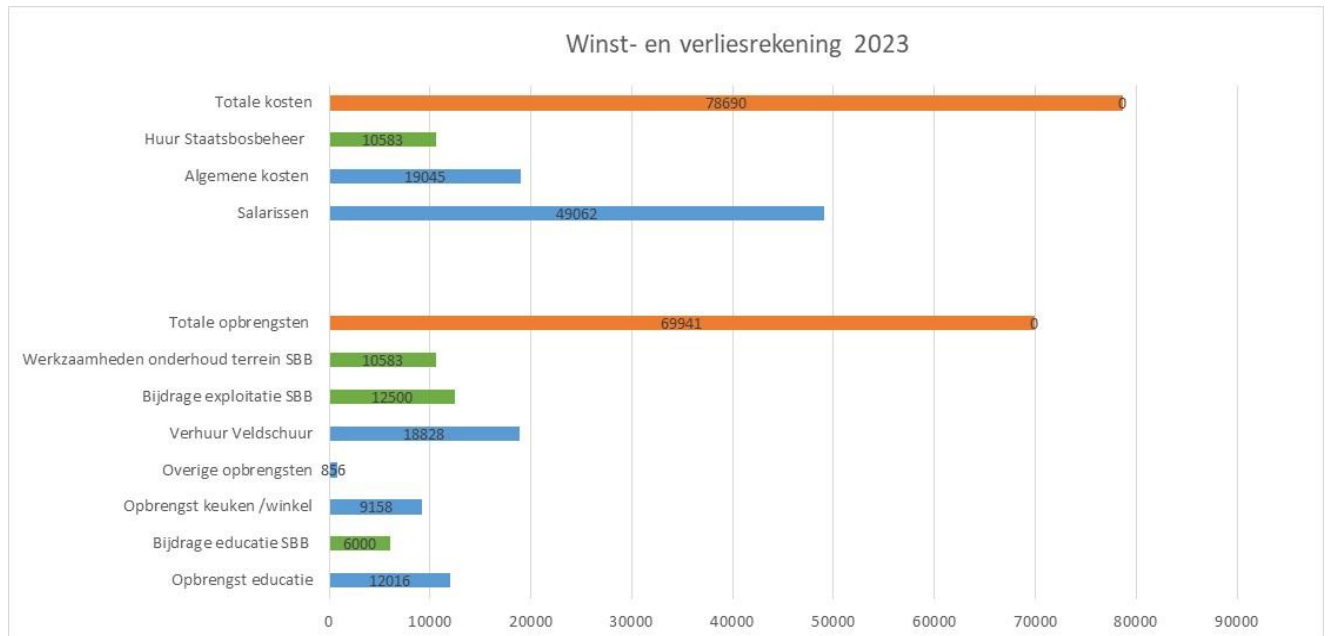
De Veldschuur is in aanvang tot stand gekomen middels een samenwerking tussen de stichting en Staatsbosbeheer. Om deze samenwerking te bekrachtigen is er in 2015 een huur- en samenwerkingsovereenkomst overeengekomen waarbij Staatsbosbeheer het belang heeft onderstreept van de stichting in relatie tot de doelstellingen. Maar ook dat de stichting het gedachtegoed van de bindende afspraken en de doelstellingen van de subsidiegevers, de gemeente Staphorst, gemeente Zwartewaterland, provincie Overijssel en Europese fondsen en particulieren kan blijven invullen. In deze 10-jarige overeenkomst zijn ook financiële afspraken gemaakt om de continuïteit van de stichting te borgen.

Waarom samenwerking met Staatsbosbeheer?

In de ogen van de stichting sluit de samenwerking met Staatsbosbeheer, beheerder en eigenaar van vele (Natura-2000)–gronden in dit gebied, perfect aan op de maatschappelijke functie van Staatsbosbeheer. Daarnaast is de Veldschuur uniek, omdat vanuit lokale verbondenheid vele initiatieven worden ontplooid. Initiatieven die onder andere de vele uitdagingen van Staatsbosbeheer ondersteunt c.q. kan ondersteunen. Door inzet van de plaatselijke bewoners, die leven, wonen en werken in het gebied van de Oldematen en de oevers van het Zwartewater, kunnen vele lokale uitdagingen worden opgepakt. De stichting kan op geheel eigen unieke wijze invulling geven aan de missie van Staatsbosbeheer: *Wij, de medewerkers van Staatsbosbeheer, beschermen en ontwikkelen het kenmerkende groene erfgoed van Nederland. Wij zijn erop gericht dat huidige en toekomstige generaties de vele belangrijke waarden van natuur kunnen beleven, in balans met het duurzaam benutten van onze gebieden met de samenleving.* Onze vrijwilligers zijn op dit moment ook vrijwilliger van Staatsbosbeheer.

Q&A Vragen & antwoorden

Kunnen jullie inzage geven in de ontvangsten en uitgaven van de stichting?

Hoe verhouden zich de maatschappelijke waarden ten opzichte van de financiële waarden?

Dit is een ingewikkelde vraag. Zeker is dat de stichting werkt met vele betrokken vrijwilligers, beheerders en bestuurders. De beheerders zijn betaalde krachten, verder werken alle vrijwilligers zonder financiële vergoeding. Deze inzet resulteert in tal van enthousiaste kinderen die bij ons de educatielessen volgen. Daarnaast hebben wij gedurende het jaar diverse publieksactiviteiten en nemen wij deel in projectgroepen en/of samenwerkingsverbanden.

Waarom alle activiteiten op on-hold vanaf 1-1-2025?

Vanaf 2021 zijn er gesprekken voor het openbreken van de huur- en samenwerkingsovereenkomst. Zoals ook verwoord in onze samenwerkingsovereenkomst paste dit ook binnen de evaluatieafspraken. Daarin staat namelijk dat we jaarlijks de gemaakte afspraken beoordelen en zo nodig in gezamenlijkheid aanpassen aan de omstandigheden. Reden van de gesprekken in 2021 waren vanuit de stichting de noodzaak om verder te professionaliseren om zo aan de toenemende behoefte van natuureducatie te voldoen. Om deze weg in te slaan was ook vanuit de stichting de noodzaak om borging en ruggeleuning te krijgen op langere termijn door middel van een vernieuwde huur- en

Q&A Vragen & antwoorden

samenwerkingsovereenkomst. Deze inspanningen hebben tot op heden niet tot een nieuwe overeenkomst geleid. Het zicht daarop is ook in de ogen van het bestuur verdwenen. Staatsbosbeheer heeft aangegeven dat de stichting vanaf 01-01-2025 andere geldbronnen moet aanboren en dat een financiële bijdrage vanuit Staatsbosbeheer niet meer te verwachten valt.

Het bestuur heeft in 2022 besloten, ondanks de destijds nog korte duur van de overeenkomst, op eigen risico de weg van professionaliteit wel in te slaan door:

- Na pensionering van onze beheerder, hebben we nieuwe beheerders aangenomen. Onze huidige beheerders hebben een duidelijk educatie-profiel;
- Uitbreiding van de educatie-activiteiten door samenwerking met bedrijven;
- De Veldschuur met behulp van vrijwilligers verhuren aan organisaties en families die passen bij het karakter van de Veldschuur en omgeving. Dit mede ter dekking van de exploitatie.
- Nieuwe slogan van de Veldschuur Ontdekken - Ontmoeten - Ontspannen.

Ondanks de grote mate van inspanning vanuit onze stichting met beheerders en vrijwilligers kunnen wij de exploitatie nog niet dekkend krijgen.

Recent is door het bestuur besloten om alle nieuwe te ontwikkelen/te organiseren activiteiten op on-hold te zetten. Staatsbosbeheer geeft aan dat zij wel de toegevoegde waarde van onze stichting ondersteunt, maar gezien het landelijke beleid geen gelden beschikbaar kunnen stellen. Dit voortuizicht en daarmee het gebrek aan financiële ondersteuning per 01-01-2025 ligt ten grondslag aan onze beslissing om nieuw activiteiten on hold te zetten. Een nieuw risico aangaan, gelijk aan wat wij als stichting gedaan hebben in 2022, is onverantwoord en bestuurlijk (bestaande uit vrijwilligers) daardoor niet te dragen.